

Gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın Suudi Arabistan İstanbul Konsolosluğu'nda kaybolmasıyla ilgili yapılan yorumlar aklıma lise yıllarındaki kusursuz cinayet merakımı getirdi. Nereden bu konuya takmıştım hatırlamıyorum, muhtemelen ortaokul son sınıftayken Türkçesi yayınlanan Sherlock Holmes'in bütün kitaplarını okumam nedeniyledir.

19. yüzyılın sonlarında cinayet çözmek çok zor çünkü teknik araştırma neredeyse yok... Parmak izi bile bilinmiyor henüz... Holmes cinayetleri olayları birbirine bağlayarak ve ulaştığı sonuçların sağlamasını yaparak çözüyor. Dedektifin zekasından başka güveneceği şey yok...

Hangi hikayesiydi hatırlamıyorum ama birkaç kere okumuştum. Evde birisi öldürülmüş, silah sesi duyulur duyulmaz birisi dış kapıyı açmış ve hemen barut kokusu duymuş. Katil de bu arada pencereden kaçmış. Evde tek kadın var ve bir şeyden haberi yok gibi görünüyor.

Nasıl mantık kuruyor? Kapıyı açar açmaz barut kokusu duyulduğuna göre demek pencere de açıktı. Hava cereyanı olmadan koku bu kadar hızlı yayılamaz ama pencere uzun süre açık kalmamış ya da birisi hemen kapatmış. Nereden anlaşılıyor dersiniz, çünkü masanın üzerinde yanan mumun bir tarafı eriyip akmamış... Buradan hareketle şüpheler kadının üzerinde toplanıyor.

Ortaokul bitirme sınavlarına çalışmaz, sürekli bunları okurdum. Holmes için çözülmesi mümkün olmayan cinayet, nedeni yok gibi görünen cinayettir. Nedeni bulamıyorsanız, o nedeni barındıran çevreye de yönelemezsiniz, ortada kalırsınız.

Cinayet araştırmaları sonraki yıllarda çok değişti. Artık olaylar arasında bu kadar fazla ilişki kurmaya gerek kalmadı çünkü teknik araştırma birçok ipucunu ve hatta faili bile ortaya çıkarabiliyor.

Deniliyor ki, gazetecinin cesedi parçalanıp bavullarla dışarıya taşınmıştır.

Bu olacak şey değildir ve bizde gazetecilik bilir bilmez her konuda konuşmayı içerdği için olur sanılır.

Cesedin parçalanması bol miktarda kan akması demektir ve istediğiniz kadar temizleyin kan izi teknik araştırmayla bulunur. Parmak izleri, DNA izleri ve daha aklınıza ne gelirse; bulunmayan şey yok neredeyse... Cinayet şüphelilerinin giysilerini incellersiniz, muhtelif yerlerinde gazetecinin parmak izlerini ya da DNA'sını bulursanız, bu durum boğuşma olduğunu gösterir.

Bu kişi öldürüldü mü yoksa yaşıyor mu bilinmiyor ama öldürüldükten sonra parçalanmadığı kesindir. Ya da böyle yapıldığını bulmak hiç zor değildir.

Eskiden cinayetler daha kolaydı...

Yazılı bir kağıdın kaç yaşında olduğunu karbon analizinden bulabilirsiniz. Eskiden olsa kağıt uzaktan ateşe tutularak eskitilirdi.

Tekniğin yanı sıra bilgi ve tecrübe de önemli doğal olarak... Bilgiyi sıraya koyabilmek için olayları birbirine bağlayabilmek gerekir. Gelişmiş teknik bunu kolaylaştırır ama her şey teknikle çözülmez.

Çok önceki bir yazıda anlatmıştım sanıyorum...

Bir kişiye yarım sayfadan daha az yazılmış bir tehdit mektubu geliyor. Kişi mutlaka parmak izi bırakmamak için kağıdı eldivenle tutmuştur. Mektup zarfını ya da pulunu yapıştırırken kesinlikle tükürük kullanmamıştır. Böyle yapmak DNA izi bırakmak demektir ve mektubu bulunduğu yerden uzakta postaya vermiştir.

Yarım sayfadan az yazıdan kişinin cinsiyetini, yaklaşık yaşını ve mesleğini çıkarabiliyorsunuz.

Yazıdan yazanın cinsiyetini ben de çıkarabilirim. Birkaç cümle bile yazılmış olsa kadın ifadesi hemen belli oluyor. Kullanılan kelimelerden ve cümle kuruluşundan hareketle de başka şeyler bulunabilir.

İsimsiz on tane yazıyı yan yana koyun ve bunlardan iki tanesini aynı kişi yazmıştır deyin, en fazla yarım saatte o iki yazıyı bulurum. Anlatım tarzı, cümle yapısı, sık kullanılan kelimeler ve sonuç alınması yarım saat bile sürmez.

Benimki amatörce bir iş ama tehdit mektuplarını analiz edenler bunun eğitimini görüyorlar. Nasıl bir eğitim bilmiyorum ama tahmin edebilirim.

Aklıma yine Sherlock Holmes'un bir öyküsü geldi. Orada da tehdit mektubu vardı ama mektup el yazısıyla yazılmamıştı. El yazısı önemli kanıttır malum... Gazeteden harfler kesilerek yan yana yapıştırılmış ve Holmes buradan yazanın cinsiyetini buluyor: bu bir kadın. Nereden belli, çünkü kağıtların kesiliş tarzından küçük dikiş makası kullanıldığını çıkarıyor.

Şimdi artık çok zor...